

היליון מס' 166

כניסת שבת:
ירושלים: 16:12
ת"א: 16:26
חיפה: 16:16
באר-שבע: 16:31

יציאת שבת:
ירושלים: 17:28
ת"א: 17:30
חיפה: 17:27
באר-שבע: 17:32

יריית פתיחה / אבישי פרי

1. 'דור ההפלגה' 2014!

והיה כי יאמרו אליכם בניכם: מה העבודה הזאת לכם... (שמות יב, כ)

הנמנעים מקיום המצוות, לעיתים רבות יהיו רוטנים סדרתיים. אז מדוע יעמדו נרעשים דווקא לנוכח מצווה של שחיטת קרבן הפסח? מדוע כאן בדווקא ייפול להם האסימון?! היכן היו אתמול? נסביר:

מצוות הפסח, מדברת בידול. זוהי נשמתה. היא באה לצעוק כלפי עם-ועולם, כי עם הרוח חי חיים אחרים, לחלוטין, מן המוסכמות העולמיות והאוניברסאליות.

הנה: מצריים יאלילו הבהמה ויקדשוה, וישראל יטלוה ויטבחוה למצוות הפסח - למול עיני המצרים הנדהמים ואחוזי-ההלם. ולא זו בלבד, אלא שאף את הדם הזב מן הבהמה נשחטת יזלפו על משקוף הבית. זוהי הצהרה יהודית ברורה - בעצם הכי ברורה שאפשר - כלפי המצרים, שאין לנו כל שיח ושיג עימם. צו אלוקינו לא ינוח בנפשנו, אלא יבוא עם הצהר פומבית וגלויה. כי בא להודיע: בידול רעיוני וערכי מוחלט. חציצה ברורה וחזקה.

מציאות זו, היא הגורמת לערעור שלותו של הבן הסורר היושב בארץ. כו בהמשך - בעידן המעברות - התזה הזו מתגלה כעתיקה: "והיה כי תבואו אל הארץ.. יאמרו אליכם בניכם: מה העבודה הזאת לכם...". הבן החדל מן המצווה יסנוט: בארץ-אבות, בה כביכול אוויר יהודי נושב, אין עילה לקיום מצוות "גלותיות"... החצנה זו - יסביר בקנטור אופייני סרוח - אין לה מום בארץ נטיעות...

הבנים הללו, כשהגיעו ארצה, המירו דת ישנה בחדשה; במקום דת-אבות, העמידו סולם "דתי" חדש: צבא, עבודה, ואהבת המולדת החדשה.

אין לאלו כל בעיה ורטינה על קיום המצוות. גם-הם יקיימוה כפולקלור ישראלי. אלא שיבקשו להסיטה מן המרכז המייחד ומעצים את הגלותי והשונה, לטובת הקונצנזוס ה"דתי" החדש, כאמור.

אלו, הינם בעצם ממשיכי תורת 'דור ההפלגה', אשר דגל באידיאת "שפה אחת ודברים אחדים". לדידו, לא היה כלל מקום לסממן יהודי ייחודי לכל חוג וקהילה, אלא יש לטשטשו באמצעות אימוץ 'חוק שווה לכולם'. קרי: הערכים האמורים דלעיל.

השבוע בגליון:

4

תופעה פורימית: "המטיפים הלאומיים"

הנשיא: "צריך ללמוד תורה"

3
2

תנו לחרדים לחיות!!

3
5

תופעה: 'זעף מוצ"ש'!

הגיליון יוצא לאור על-ידי מכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אבישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא': 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל': 0527697719

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

מציאות זו, היא מציאות דורסנית וברוטאלית שאסור להשלים עמה גם-כיום. שכן, איננה אלא כ"דמוקרטיה", המבקשת תדיר לרמוס את זכותו האלמנטארית של המיעוט היהודי לחיות כפי אמונתו. היא מציאות המחזירה אותנו לתקופות אפלות בהיסטוריה המרה שלנו. כן, לא פחות מכך.

מצוות הפסח היא הסטירת-לחי המצלצלת ביותר לרוטן הישראלי הנבוך והמבולבל. היא יוצרת הפרדה רעיונית חדה ומוחצת בין רעיונות האנשים אשר בארץ.

טשטוש הרעיונות והאידיאולוגיות, לא-בא אלא להביא להעלמה איטית וקצבית, של הקהל היהודי שומר המסורת בת-האלפיים. הוא בא להעצים את המרחב הרעיוני-קולקטיבי, תוך ניכור ישיר ועקיף לייחודיות העתיקה של עמנו כנאמן למסורת-אבות אהובה.

מי שמאבחן את המתרחש במדינתנו כלפי העם היהודי-דתי, מבחין בצורה הצלולה ביותר כי ניצבת כאן מגמה עלובה של השתקת שאון ערכי בית המדרש, בדרך מאוד מכובסת: ניסיון להעמיד רעיונות ישראליים במרכז, תוך הפיכתם ל"פרה הקדושה" ולחזות-הכל.

כמה עצוב לי, שאנשים חכמים לא קולטים תכסיסים שקופים. כמה כואב, שאנשים נאורים לא יודעים "לקרוא" מילים בלתי-כתובות.

התום הישראלי הזה, המאפיין לא-אחדים בקהלנו, מחייב מהפכה מחשבתי נחוצה. שכן, מציאות זו של כפיית הר כגיגית בשאלה אידיאולוגית, היא דיקטטורה נאלחת, המרסקת את העם לשברי-שברים. וה"חיבוק רוב", - כך יתברר אפוא - אינו אלא "חיבוק דב"!!

[נכון. אין ספק, כי לא ניתן לזלזל בצבא ועבודה. אלו הם צורכי-שעה הכרחיים. אך מכאן ועד הפיכתם לאידיאל נשגב - הדרך מאוד רחוקה...]

הקיטוב הרעיוני - זכור נזכור - הוא הדרך היחידה לשמור על הקיים הייחודי!

הצעקה של קרבן הפסח, הינה אחת ופשוטה מאוד:

תנו לחרדים לחיות!!

אנשי 'דור ההפלה' - אתם לא לבד!

בגדר חובת הענקה

אחד ממצוות האדון כלפי העבד העברי, הוא מצוות "הענקה". במסגרת המצווה, יעניק האדון לעבד בעת יוצא לחירות משפע תבואות הגורן ויינות היקב.

בספרי ה'אחרונים' (ראה משנה למלך, ועוד) חקרו בגדר המצווה: האם זו עומדת כמצוות "צדקה" גרידא - שאין היא נושקת לדין ממוני יבש כלשהו, או שמא מדובר אפוא בחוב ממוני לכל דבר ועניין, הכרוך אולי בשכר עבודה לכהן או אחר, שמקבל ביטוי בדמות ה"הענקה". (הצד הזה יצודד יותר ויותר לאור המחלוקת המובאת בגמרא (קידושין יז, א), על איזה שיעור ממוני מדויק עומדת המצווה, ואילו ידובר ב"צדקה", הדבר לכאורה בלתי-מובן בעליל).

ברם, לכאורה נוכל למצוא פתרון לנדון מן המקרא המובא בפרשה: "וישאלו איש את רעהו כלי כסף ולי זהב", בגמרא (סנהדרין צא, א) מובאת טענתו של גביה בן פסיסא המייצג את היהודים מול אלכסנדר מוקדון בשאלת ביזת המצרים זו, ולפי דבריו, בני ישראל משיבים לטענת המצריים על הביזה כי "תנו לנו שכר עבודה ששיעבדתם בנו". ובספר החיד"א ואחרים נקטו, כי מדובר במצוות "הענקה" על העבודה במצריים.

מכאן נראה ברור, בלשון הגמרא המפורש, כי מצוות "הענקה", היא "שכר עבודה". משמע - חוב ממוני לכל דבר ועניין - לא "צדקה"!

תמונה אחת...

מסיבת 'עונג שבת'. יו"ר 'מדעים יהדות' במסיבת שבת שנערכה בבית הספר.

מצב הרוח - מצב החיים!

שמתם להב שבמוצאי-שבת, כאשר אופף אתכם מצב-רוח מבואס, לפתע אתם מביעים עצבי-יתר על אוטובוסי 'אגד' שמאחרים יתר-על-המידה? פתאום אתם לא נאטמים מהסכית לצד השני האומר שאלו פשוט לא עומדים בביקוש החריג?

אולי עקבתם וגיליתם, שביום שקמתם על 'שמאלי', לפתע העולם שלכם נראה יותר פסימי והחסרים שלכם מקבלים אור שלילי בלתי-שגרתית?

הימים מדברים בעד עצמם: **מצב-הרוח שלכם, הוא יהווה הבנואה לחיים!**

הווי-אומר: בימים-טרופים, החיים כולם יקבלו צבע זהה, ואילו בימי שמחה וחדווה, לפתע גם המר כלענה, יקבל צבע שוחק ועליז - כמו צבע הפנים שלכם באותה העת!

רעיון כה-כנה זה, יכול להפוך 180 מעלות הסתכלות טבעית שלנו על החיים.

והנה, לא להאמין, לפתע החבר שלך מצטייר באור הרבה יותר חיובי. לפתע אתה כבר לא זועם אל 'אגד'. (אולי על עצמך...).

נקודה טובה.

דבר הנשיא: "צריך ללמוד תורה"

ההצהרות-נאומים של נשיא המדינה - איש דגול בעיניים חילוניות - לא באות על חלל ריק. מקשיבים להן מאמיניו.

בשבוע האחרון הטיף - כדרכו - שמעון פרס ליושבי המדינה, בביקור שערך במכון טכנולוגי בירושלים, כי "אין סתירה בין תורה למדע. צריך ללמוד תורה וגם להתפרנס".

למרות שאין לנו דבר וחצי-דבר עם פיהם של קשישינו, הרי שיש כאן בהחלט אמירה. שכן, נשיא המדינה הישראלית כבר שנים לא נתן דרור להווי היהודי במדינה שלנו.

בין אם גביט לסיפא של דבריו - שהן כנראה 'בשר' נאזמו רווי הפאתוס, לא ניתן לפספס את הרישא של הנאום הזה.

ימות המשיח? הלואי.

תופעת "המטיפים הלאומיים"

"מגוחך ופורימי שאישים ישראלים - ריקים מכל השכלה תורנית בסיסית - מטיפים לאנשי-תורה בנושאים שלהם זיקה תורנית גבוהה מאוד..."

איש לא חושב, שאדם שלא השכיל ולמד רפואה באוניברסיטה, יוכל להתמקצע בתחום. הלא לא שנה ולא קרא, ומשכך הוא נעדר "כלים" בסיסיים שילמדו אותו א' וב'. איש לא חושב שאדם שלא הגה בתורת המדע, יבין את תורה זו לאשורה. ברור. לא?

אך משום-מה, כאשר עוסקים בענייני דת, פתאום כל ג'קי לוי נהיה סופר מבין בתחום הרגיש והעדין הזה שהררי הלכות תלויים בו.

זו תופעה שאין לה אח ורע בעולם כולו, ויהא ממאפייני הישראליות הסרוחה: כל כותב-טור כבר הופך ל"מטיף" לאומי בתחום הדת. לפתע שרת משפטים שלא מוכרת כאחד מתלמידות-החכמים הנוודעות, הופכת למבינה בתחום ה"מה זה יהודי" ולפתע כותב-טור נלהב ומשולהב, הופך בזכות המקלדת ל"מטיף לאומי" לעם החרדי.

יש להזכיר בפעם המי-יודע-כמה, שבעם החרדי - מכת התבונה התורנית - יש יותר ממעט אינטלקטואליים. הללו לא שוחרי-דעתם של אותם אכלי-שנאה, הנושכים אדם בחסות העט. כי מה להם וליהדות בכלל?! הלא האזכור היהודי הכי עמוק שלהם הוא בטור העיתונאי שניתן להם בחסד!

ישראל היא ג'ונגל בתחום הדעת. הגבולות המינימאליים היטשטשו. כל בעל-טור חובבן הופך למבין ביהדות.

ואני הקטן שואל: חברים, השתגענו? הבחלם חיינו?!

לעיתים מהרהר אנוכי שאולי כדאי שלתואר רב מעתה ואילך, לא יהא צורך בלימוד אינטנסיבי של ההלכות הרלוונטיות. אולי כדאי - לפי הרוח הישראלית הנושבת הזו כמובן - שכל חורף-טור יקבל תואר 'רב'.

כותבי הטורים, להרגיע בבקשה. אתם אומנם צריכים מחייה, אבל למה החרדים צריכים להיות הקורבנות האובססיביים שלה?

ברוך לויין חוזר!

אחרי תקופה של הפוגה שב אלופ הנשמה היהודית, ברוך לויין לזירה, עם הרבה הפתעות מוזיקאליות שירינו אתכם טפח רוחני מעל הקרקע *** סקירה מרתקת

טרם-כל, תרשו לי וידוי אישי: צילולי התקליט החדש "מודים אנחנו לך", מפרי לחניו הקסומים של אמן המוזיקה היהודית ברוך לויין, נשמעים רבות ברחוב אשכולי 102 בבירה.

מודים

ועתה לענייננו: אחרי שהביא לעולם המוזיקה היהודית-אמיתית (ולא כל אחד זכאי לתואר המדויק הזה..) בעזרת השם את נכסי צאן הברזל כמו 'זכני לגדל', שמכניס את בני-ברק החרדית לשבת קודש, ו'רפואה' שגרם לרבים לדמוע, מזכה אותנו לויין בתקליט חדש, כולו מפרי לחניו.

אז נכון שלאמן המוזיקה האמריקאי יש סולם מוזיקאלי כמעט אחד ואופייני (וכבר דרש לי חבר בגנאי הדבר...), אך מכל-מקום דומה, כי אין-זה גורע בכי-הוא-זה מלחניו הכובשים של האחרון.

מרבית השירים בתקליט, כצפוי, עומדים על תקן שירי הנשמה. אך אם ביקשתם ממני לבחור את השיר העולה על כולנה, דומני כי ודאי "השיבנו", יזכה בקלות בתואר הנחשק. שכן, נעימתו מבטאת יותר מכל את "פירוש המילות". כאשר לויין פותח את השיר בקולו החמים והרך במילים "רחם על ציון - כי היא בית חיינו", דומה כי אנו חשים את פעמי הלב של ציון האבלה והדוויה. וגם המשך הנעימה: "השיבנו ה' אליך ונשובה", נשמעת יותר כשיר תחינה וכמיהה, עם עיניים לשמיים.

לצד-זאת האזנו שוב ושוב לשיר "אחינו", הרגוע והשלו (כמה הולם). המשכו של השיר המטפס אל-על "ומא--פ--לה לאו--ר--ה", גורם לך לדמוע.

וקבלו גם מקוריות: לראשונה במוזיקה החסידית, נשמע כאן לחן על מילות התנחומים "ומחה ה' דמעה על כל פנים". בהחלט, המילים - כמו תמיד - יבטאו בצורה מושלמת את הבקשה להינחם מן הקושי ולנגב את הדמעה הלחה.

ואם חשבתם, שכוחו של מיודענו המוזיקאלי רק בשירי הרגש, הרי ששגיתם. השיר המקיף "אלה ברכב ואלה בסוסים... המה כרעו ונפלו..." (שוב, מילים מקוריות בעליל..), מוכיחות לכולם שלברוך לויין יש מקום גם בלב כרכורי החתונות הסוערים - ולא רק עם תומם - במקצבי הרגש העדינים.

השיר "מודים", אני חייב להודות, לא נשמע משהו. הוא מידי על הסולם "ברוך לוויין" השקט ומלא הרוע, בלי הרבה הפתעות. ואסור לשכוח: תודה ליוחי בריסקמן על ההפקה המושקעת.

ולסיום, תכל'ס: הדיסק מבקש האזנה. הוא מכניס אותך לעולם נשמתי עשיר. על-כזו שירה אמרו שהיא קרובה לעולם התשובה.

יעדי מכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב:

- פעילות לקידום החזון שהכריז עליו נשיא המדינה בעבר: "ארון ספרים יהודי" - במסגרתו ייעשה כל מאמץ בכדי להנגיש את ארון הספרים היהודי-בסיסי לכל בית-אב בישראל, וזאת לאור הבורות הפושה בקרב הנוער.
- לקדם פעילויות הסברה יהודית ערכית ומעמיקה דרך ביטאון שבועי/ חודשי בשם "פרשני" שבועי, שיכיל כר נרחב של טורים של אישי-דעת מובילים בשלל תחומים הנוגעים לחיינו, כמו גם פרסום טורים בעלוני שבת ידועים, ועוד כהנה, בתחום פרשת השבוע והאקטואליה המשתרגת ממנה.
- פעילות כזו ואחרת לרתימת שלל הארגונים העוסקים בפעילות יהודית לבבית עם קהלים ישראלים לפרוץ אחד. זאת בנוסף לרתימת אישי תקשורת מובילים בחברה הישראלית לשם פעילות זו.